

2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, надбання української національної культури як складова світової. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/4502> (дата звернення 02. 04. 2024 р.)

3. Простір для питань та відповідей. URL: <https://ihavequestions.com.ua/> (дата звернення 02. 04. 2024 р.)

Онищенко С. В.
*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій
Бердянського державного педагогічного університету*

ОСВІТНІЙ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІС ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ПЕДАГОГІВ

Актуальність дослідження зумовлена наявністю соціального замовлення суспільства на випускників ЗВО, здатних самостійно підвищувати свою кваліфікацію, оволодівати новими видами діяльності. Виникає потреба у розробці нових педагогічних та методичних ідей щодо організації самостійної роботи майбутніх фахівців-педагогів із впровадженням web 2.0-технологій [6]. Особливого значення ця проблема набуває у зв'язку з формуванням інформаційного суспільства у світі та Україні, а також широким поширенням інтернет-технологій в освіті та економіці країни.

Сьогодні тенденції розвитку вищої освіти в Україні, які пов'язані із розробкою та впровадженням державних освітніх стандартів вищої професійної освіти, можна охарактеризувати підвищенням значущості самостійної роботи у процесі підготовки майбутніх фахівців-педагогів.

Розглядаючи статті та монографії про самостійну роботу майбутніх фахівців-педагогів, увага приділяється вихованню свідомого ставлення майбутніх фахівців-педагогів до оволодіння теоретичними та практичними знаннями, прищеплення ним звички до напруженої інтелектуальної праці. Це вважається одним із найважливіших завдань освіти. Однак важливо,

щоб студенти не просто набували знань, а й опановували способи їх добування, тобто необхідно навчити студентів навчатися, що часто буває важливішим, ніж озброїти їх конкретними певними знаннями [1–7].

В освітньому процесі виділяють два види самостійної роботи: аудиторна та позааудиторна. Її зміст визначається відповідно до рекомендованих видів завдань згідно з робочою програмою навчальних дисциплін.

Аудиторна самостійна робота з навчальної дисципліни виконується на навчальних заняттях під безпосереднім керівництвом викладача та за його завданнями. Організовується на лекціях, практичних та лабораторних заняттях, на консультації, при виконанні науково-методичних, науково-практичних та науково-дослідних робіт тощо.

Позааудиторна самостійна робота виконується студентом за завданням викладача, але без безпосередньої участі. Передбачає виконання завдань, підготовку до всіх видів занять, самостійне вивчення певних тем та розділів навчальних дисциплін, виконання курсових проєктів та робіт, виконання випускних кваліфікаційних робіт, виконання науково-дослідної роботи тощо.

Оскільки в даний час інтерес для суспільства і роботодавця представляє професіонал, який володіє технологією збору інформації, здатний ефективно взаємодіяти з колегами, зберігати і надавати результати своєї роботи, постійно адаптуватися до зовнішнього середовища, що змінюється, нам є необхідним розглянути питання застосування засобів новітніх інтернет-технологій для організації самостійної роботи майбутніх фахівців-педагогів.

Технологічний компонент створення освітнього інтернет-сервісу передбачає проєктування, розробку дизайну та його програмну реалізацію. Проєктування передбачає дотримання схеми процесу формування навчального матеріалу та визначення структури освітнього інтернет-сервісу. Розробка дизайну освітнього інтернет-сервісу передбачає

визначення компонент візуальної структури. І тут необхідно дотримуватися принципів пропорції, порядку, акценту, рівноваги, єдності. Програмна реалізація передбачає вибір сервісу web 2.0-технологій, за допомогою якого буде розроблено освітній інтернет-сервіс, та його безпосередню розробку [5–6].

Структура освітнього інтернет-сервісу включає такі елементи: методичні вказівки (рекомендації щодо використання сервісу); аудиторна робота (навчально-методичний матеріал для підготовки до аудиторних занять); навчальний кейс (опис проблемної ситуації, персонажів та їх дій, вимог до виконання кейсу та системи його оцінювання); проект (вимоги до структури проекту, подання результатів, система оцінювання); система контролю (засоби щодо різних видів контролю); посилання на послуги (доступ до послуг, необхідних для виконання самостійної роботи).

До сервісів, що застосовуються для організації самостійної роботи майбутніх фахівців-педагогів, належать: Google Sites (оболонка освітнього інтернет-сервісу), Google Docs (створення, редагування, надання доступу до навчального матеріалу), Google Календар (складання графіка виконання самостійної роботи), «Google Групи» (спільна робота студентів), «Prezi» (створення та публікація презентацій), «Сасоо» (спільне використання та публікація діаграм), «Symbaloo» (забезпечення швидкого доступу до сервісів), «Твій тест» (створення та проведення тестів різного типу) [6].

Зміст освітнього інтернет-сервісу є єдністю всіх основних елементів (текстових та графічних) навчальної інформації. Його основною функцією є надання доступу до навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін.

На головній сторінці представлений перелік навчальних дисциплін та профілів підготовки, оснащених гіперпосиланнями.

Сторінка привітання містить гіперпосилання, при переході за якими користувач потрапляє на сторінку з інформацією про планування та оповіщення студентів про навчальні заходи, про робочу програму

навчальної дисципліни. За даними про тематичне планування навчальної дисципліни, кожен студент самостійно планує графік її проходження (за допомогою сервісу «Google Календар»). Також представлено рейтингову систему контролю знань та умінь з навчальних дисциплін.

Пункт меню навігації «Анотація» включає інформацію про призначення та структуру освітнього інтернет-сервісу. Пункт меню «Методичні вказівки» включає рекомендації щодо його застосування для викладача та студентів денної та заочної форм навчання.

Пункт меню «Аудиторна робота» містить теоретичний матеріал (лекції), презентації до них, практичні роботи, лабораторні роботи, список додаткових джерел інформації для підготовки до аудиторних занять. Конструювання презентації з використанням інформаційних технологій потребує дотримання певних дидактичних принципів та науково-методичних положень, сформульованих у традиційній дидактиці, які наповнюються новим змістом під час використання інформаційних технологій. Відбір матеріалу для презентації відповідає принципам науковості, доступності, наочності. Теоретичний матеріал супроводжується листами робочого зошита, які містять набір вправ різних рівнів складності. Вони використовуються для оптимізації діяльності студентів, створення позитивної мотивації навчання за рахунок цікавих завдань, а також для забезпечення самоконтролю.

Для кожної практичної або лабораторної роботи зазначено тему, мету, завдання, посилання на теоретичні основи роботи, вимоги до звіту, завдання, контрольні питання. Виконання роботи супроводжується створенням звітнього файлу (звіту), у якому наводяться результати виконання покрокової інструкції.

Пункт меню «Начвльний кейс» містить опис проблемної ситуації, персонажів та їх дій, вимог до виконання кейсу та системи оцінювання його виконання, перелік додаткових джерел інформації для виконання завдання.

Для організації колективної роботи студентів використовується сервіс Google Групи – засіб навчання та групового співробітництва; створення записів з можливістю обговорення питань; розміщення різноманітних повідомлень. Для публікації та спільного редагування текстових матеріалів призначений онлайн-офіс <http://docs.google.com>, який включає текстовий процесор, таблиці, презентації, форми і місце зберігання документів.

Виконання завдань оцінювання за допомогою експертної таблиці (експертами виступають як самі студенти, так і викладач).

Інструментом для створення експертної таблиці став сервіс «Google Таблиці», що дозволяє виявити середнє значення оцінок студента; форматувати осередки за умовою, щоб автоматично визначати студентів з оцінками вищими або нижчими за деякий поріг; створювати діаграми як наочний засіб проведення аналізу результатів моніторингу; надавати загальний доступ до таблиць. Цей сервіс використовується також як місце для розміщення студентських робіт, виконаних у процесі вивчення дисципліни (тексти матеріалів з кейсу, презентації, перевірочні роботи, звіти з лабораторних робіт, проєктні матеріали).

Пункт меню «Проєкт» містить у собі перелік вимог до структури навчального проєкту, що виконується студентами, вимоги до подання результатів виконання проєкту (його презентація), систему оцінювання проєкту, перелік додаткових джерел інформації для його реалізації.

Проєкт складається з двох частин – теоретичної та практичної. Теоретична частина включає оформлення реферату з обраної теми. Практична частина проєкту має містити розроблений на основі web 2.0-технологій сервіс та його презентацію. Структура проєкту: постановка проблеми, формулювання цілей та завдань, визначення етапів роботи, зміст діяльності, опис засобів, методів, прийомів виконання роботи, опис отриманого результату, висновки, перелік ресурсів. Зміст проєкту має відповідати заявленій темі, відобразити його практичну спрямованість.

Презентація проєкту має відображати суть виконаної роботи та відповідати таким вимогам: чіткість, лаконічність, доступність викладу матеріалу; обґрунтованість, аргументованість; висока культура мови, діловий стиль викладу.

Пункт меню «Система контролю» включає засоби для самоконтролю, підготовки та проведення різних видів контролю. Усі види контролю проводяться у тестовій формі та розроблені за допомогою сайту онлайн-тестування «Твій тест». Автоматизована система надає можливість створювати тестові завдання будь-якого виду та складності, формувати групи користувачів, переглядати результати.

Для зручного доступу до сервісів, необхідних для виконання навчальної роботи студентами, використовується пункт меню «Посилання на сервіси».

Пункт меню «Про авторів» включає інформацію про розробників освітнього інтернет-сервісу.

Умови інформаційного суспільства вимагають від майбутнього фахівця-педагога вміння повноцінно використовувати нові інформаційні технології, комп'ютерні мережі та телекомунікації у професійній діяльності. Викладач, відповідно, має виступати не як інтерпретатор знань, а як координатор освітнього процесу, до функцій якого входять коригування освітнього процесу, консультування студентів. Йому необхідно створити такі зовнішні умови та фактори впливу, які не тільки розвивають необхідні вміння, а й забезпечують відповідний внутрішній стан студента, його інтелектуальну, емоційну та психологічну готовність.

Список використаних джерел

1. Жалдак М. І., Хомік О. А. Формування інформаційної культури вчителя. *International Charity Foundation for History and Development of Computer Science and Technique ICFCST*: веб-сайт. URL : <http://www.icfcst.kiev.ua/> (дата звернення: 03.04.2024).

2. Іващук К.О. Інформаційно-комунікаційні технології – як сучасний засіб в освіті [Електронний ресурс]. Юіасна оцінка : освітній портал. URL : <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/informatsiinokomunikatsiini-teklmologiyi-yak-suc.html> (дата звернення: 04.04.2024).

3. Куракін Д.В. Інформатизація освіти : підсумки та перспективи розвитку. *Проблеми інформатизації вищої школи*. 2015. №1. С. 27–33.

4. Онищенко С.В. Проблема інформатизації професійної освіти (енергетичної галузі) в сьогоденні. *Науково-дослідна робота в системі підготовки фахівців педагогів у природничій, технологічній і комп'ютерній галузях : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет конференції (21-22 вересня 2023 р.)*. Запоріжжя : БДПУ, 2023. С. 117–119. URL : <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/2203>

5. Онищенко С.В. Психолого-педагогічні особливості впровадження засобів мультимедіа в освітній процес підготовки фахівців енергетичної та технологічної галузей. *Науково-методичні засади підвищення якості підготовки фахівців-педагогів системи професійної та технологічної освіти в умовах сучасності : колективна монографія* [за заг. ред. С.В. Онищенко]. Одеса : Олді+, 2024. С. 124–139.

6. Онищенко С.В. WEB-технології : навч.-метод. Комплекс. Бердянськ : «БДПУ», 2016. 500 с. URL : <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/454>

7. Onyshchenko Serhii. Use of Modern Computer Technologies in the Professional Training of Future Engineers-Educators. *Priority Directions of Development of Science and Education : Materials of the V International Research and Practical Internet Conference (December, 22, 2023) : collection of abstracts* [for the general ed. Ph.D Serhii Onyshchenko]. Zdar nad Sazavou : "DEL c.z.", 2023. P. 4–5. URL : <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/2209>